

Expressem o książce

**Biuletyn MBP Bytom
Nr 2/2023**

Szanowni Państwo!

Zbliża się Boże Narodzenie i koniec roku. To jak zwykle czas podsumowań i oddania w Państwa ręce kolejnego numeru **Biuletynu bibliotecznego *Expresssem o książce***. „Koniec roku to czas podsumowań.” To frazes i banał, który słyszymy przynajmniej raz, w grudniu każdego roku. Pojawia się wszędzie, we wszystkich mediach. Biuletyn, który też jest podsumowaniem różnych wydarzeń i działań z dziedziny kultury, w tym przede wszystkim tych ze świata bibliotek i bibliotekarzy, uświadamia, ile dobrych rzeczy wydarzyło się w mijającym roku! Koniec roku to nie tylko czas postanowień, ale też podsumowań. Zamknięcie pewnego okresu i spojrzenie wstecz z pewnej perspektywy na to co zrobiliśmy.

Zakres tematyczny Biuletynu przedstawiony został w następujących rozdziałach:

- ◆ **Działo się w MBP w Bytomiu.**
- ◆ **Bytomskie nowinki... nie tylko literackie.**
- ◆ **Świat książki dziecięcej z elementami biblioterapii i bajkoterapii.**
- ◆ **Polecane artykuły prasy fachowej.**
- ◆ **Z różnych pólek.**
- ◆ **Mem świąteczny.**

Zapraszam do lektury.

Karina Maczuga

UZ/DLD

◆ Letnia Akademia Bajek 🧙‍♂️ 🎨

Projekt Letnia Akademia Bajek skierowany był do dzieci pozostających latem w mieście. Spotkania miały formę warsztatów plastycznych połączonych z czytaniem książek i wyświetlaniem animacji.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=954:letnia-akademia-bajek-spotkanie-z-reksiem-i-jego-przyjaci%C3%B3%C5%82mi&catid=8&Itemid=101

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=955:letnia-akademia-bajek-spotkanie-drugie&catid=8&Itemid=101

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=957:bawimy-si%C4%99-dalej-z-letni%C4%85-akademii%C4%85-bajek&catid=8&Itemid=101

◆ Bytomskie kalendarze

„Bytomskie kalendarze: ze zbiorów Pracowni Historii Bytomia i Informacji Regionalnej” to tytuł wystawy, jaka została zaprezentowana w Galerii Rotunda w dniach od 3 lipca do 31 lipca 2023 roku.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=948:%E2%80%9Ebytomskie-kalendarze-ze-zbior%C3%B3w-pracowni-historii-bytomia-i-informacji-regionalnej%E2%80%9D-wystawa&catid=8&Itemid=101

◆ 1922 w Katowicach

„1922 w Katowicach” to wystawa przygotowana z materiałów pochodzących ze zbiorów Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Na planszach zobaczyć było można uchwycone w kadrze najważniejsze momenty związane z przyłączeniem Katowic i części Górnego Śląska do państwa polskiego w 1922 roku.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=956:wystawa-%E2%80%9E1922-w-katowicach%E2%80%9D-ze-zbior%C3%B3w-biblioteki-%C5%9B%C4%85skiej&catid=8&Itemid=101

◆ Wakacyjny Dyskusyjny Klub Książki. Polecamy lektury na lato ...i nie tylko

27 lipca w bytomskim Parku Miejskim im. F. Kachła spotkali się miłośnicy literatury skupieni w dyskusyjnych klubach książki działających w Miejskiej Bibliotece Publicznej, aby porozmawiać o książkach, które cenią, do których często wracają, które zrobiły na nich duże wrażenie i chcieli polecić je innym czytelnikom.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=77:dkk-qtrzynastka&catid=9&Itemid=101

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=76:dkk-qniedosytq&catid=9&Itemid=101

◆ **Galeria prac Letniej Akademii Bajek** 🗨️ 🎨

W Galerii Rotunda zaprezentowane zostały prace dziecięce tworzone w ramach warsztatów plastycznych połączonych z czytaniem książek i wyświetlaniem animacji w ramach Projektu pt. „**Letnia Akademia Bajek**”. Bohaterami prac plastycznych byli: Bolek i Lolek, Reksio, Miś Uszatek, Muminki, Filemon i Bonifacy, Smok Wawelski, Bartolini Bartłomiej, tajemniczy Don Pedro - szpieg z Krainy Deszczowców, Pszczółka Maja, Krecik, Rumcajs, Smerfy i Gumisie.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=962:galeria-prac-z-letniej-akademii-bajek&catid=8&Itemid=101

◆ **Narodowe czytanie „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej**

Lekturą XII odsłony Narodowego Czytania było „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej. W sobotę 9 września wspólnie z zaproszonymi gośćmi odkrywaliśmy na nowo atmosferę tego dzieła, bogactwo nadniemeńskiej przyrody, wspaniałe pejzaże i krajobrazy oraz losy bohaterów.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=969:narodowe-czytanie-nad-niemnem-elizy-orzeszkowej-relacja-z-wydarzenia&catid=8&Itemid=101

◆ **Otwarcie wystawy „Falochrony” Hanny Żywickiej**

8 września odbył się wernisaż zdjęć i obrazów Hanny Żywickiej „Falochrony”. Wystawa była dostępna w Galerii Rotunda do 29 września.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=970:otwarcie-wystawy-hanny-%C5%BCywickiej-%E2%80%9Efalochrony%E2%80%9D&catid=8&Itemid=101

◆ **Magdalena Pyka i jej wystawa „Druga szansa” upcykling & kolaż**

W dniach od 6 do 27 października w MBP w Bytomiu można było obejrzeć wystawę z cyklu „W świecie kolekcjonerzy i hobbyści – Rękodzieło”. Projekt jest imprezą cykliczną, odbywająca się przynajmniej raz do roku w formie wystawy. Tym razem swoją pasją podzieliła się pani Magdalena Pyka.

<https://biblioteka.bytom.pl/magdalena-pyka-a-jej-wystawa-druga-szansa-upcykling-kolaz/>

◆ **Wystawa „Gryfno ślōnsko Polska cało – Katowice”**

W Galerii Rotunda można było obejrzyć wystawę „Gryfno ślōnsko Polska cało – Katowice”, której tematem była historia Katowic. Tekst eksponowany na wystawie napisał Bronisław Wątroba, który tworzy wierszowane narracje w języku śląskim.

<https://biblioteka.bytom.pl/wystawa-gryfno-slonsko-polska-calo-katowice/>

◆ **BECEK Czyta. Bytomski Festiwal Literacki dla dzieci i młodzieży. Warsztaty w MBP**

W dniach od 12 do 15 października odbył się *Bytomski Festiwal Literacki dla dzieci i młodzieży BECEK Czyta*. To projekt skierowany dla dzieci i młodzieży w którym braliśmy udział także w tym roku. W naszych murach gościliśmy pisarkę Martę Knopik, która uczyła młodych ochotników pisania opowiadań.

<https://biblioteka.bytom.pl/becek-czyta-bytomski-festiwal-literacki-dla-dzieci-i-mlodziezy-warsztaty-w-mbp/>

<https://biblioteka.bytom.pl/warsztaty-pisania-opowiadanz-pisarka-marta-knopik-relacja/>

◆ **40 lat wędrówki - Wystawa zdjęć Wspólnoty Burego Misia**

W październiku Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu we współpracy ze Wspólnotą Burego Misia zaprosiła do zwiedzenia wystawy składającej się ze zdjęć obrazujących historię tej organizacji społecznej i prac plastycznych stworzonych przez podopiecznych Wspólnoty.

<https://biblioteka.bytom.pl/40-lat-wedrowki-wystawa-zdjec-wspolnoty-burego-misia/>

◆ **Barwy bytomskich kamienic wydobyte światłem” wystawa wielkoformatowych batików Aleksandry Herisz**

W październiku w Galerii Rotunda zagościła wystawa „Barwy bytomskich kamienic wydobyte światłem” autorstwa Aleksandry Herisz.

<https://biblioteka.bytom.pl/barwy-bytomskich-kamienic-wydobyte-swiatlem-aleksandry-herisz-relacja-z-wernisazu/>

◆ **Spotkanie autorskie z Markiem Blautem**

13 października gościliśmy w naszej Bibliotece pana Marka Blauta – autora książki „Depozyt”.

<https://biblioteka.bytom.pl/spotkanie-autorskie-z-markiem-blautem/>

◆ **Tomasz Sanecki w rozmowach z cyklu O książkach o Śląsku**

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu przygotowaliśmy cykl spotkań prezentowanych online pt.: „O książkach o Śląsku”. Kolejnym gościem był Tomasz Sanecki – historyk, twórca i redaktor naczelny portalu historycznego „Mój Historyczny Blog”, stały recenzent wydawnictw

książkowych w Polsce, który w trakcie spotkania omówił swoją najnowszą książkę: „Bytom warto zwiedzić : historia-zabytki-przyroda”.

<https://biblioteka.bytom.pl/tomasz-sanecki-w-rozmowach-z-cyklad-o-ksiazkach-o-slasku/>

◆ **Ogólnopolskie Urodziny Książkowego Misia**

W październiku w ramach promowania czytelnictwa wśród najmłodszych dzieci świętowaliśmy w Bibliotece urodziny wszystkich książkowych misiów.

<https://biblioteka.bytom.pl/ogolnopolskie-urodziny-ksiazkowego-misia/>

◆ **Pavlovka Pinhole Festival „Our weapon is photography”**

W dniach 27 października – 30 listopada w Galerii Rotunda można było zobaczyć wystawę retrospektywną **Pavlovka Pinhole Festival „Our weapon is photography”**, która została zorganizowana dzięki pomocy merytorycznej Yulii Belskiej, kuratorki wystawy pozostającej w Kijowie i organizującej działania artystyczne w Pavlovka ArtGallery. Tematem przewodnim była wojna.

<https://biblioteka.bytom.pl/pavlovka-pinhole-festival-our-weapon-is-photography/>

◆ **Spotkanie autorskie z Anetą Łąpską-Sobota**

31 października w Galerii Rotunda odbyło się spotkanie autorskie z Anetą Łąpską-Sobota - autorką książki "365 dni motywacji, matki biegaczki"

[https://www.facebook.com/events/826336479286707/?cft__\[0\]=AZU6oAuQmQIGSYv4tAc8oDJM0C9poUwiTDYxgTTf8odn6PY--lLdPpTdQn3SjgIW8dPI3kvJ445gBTsdEJyZbqz5bvZU8GOcEX4Vkcj9VNxPqpYpITxZLWgsKu5xuef9U2g2OmJp8fQ8ddwMjSta-NiuJRbyMJ88a8570NLFcTiWK8Oh7Hzr2Goo_dSJyDYmR2Nd1S83qwEDE1EvHFPuGpA&_tn_=-UK-R](https://www.facebook.com/events/826336479286707/?cft__[0]=AZU6oAuQmQIGSYv4tAc8oDJM0C9poUwiTDYxgTTf8odn6PY--lLdPpTdQn3SjgIW8dPI3kvJ445gBTsdEJyZbqz5bvZU8GOcEX4Vkcj9VNxPqpYpITxZLWgsKu5xuef9U2g2OmJp8fQ8ddwMjSta-NiuJRbyMJ88a8570NLFcTiWK8Oh7Hzr2Goo_dSJyDYmR2Nd1S83qwEDE1EvHFPuGpA&_tn_=-UK-R)

◆ **„JesteśMy! 60 lat PSONI”.**

7 listopada w Galerii Rotunda, odbyło się wręczenie nagród ogólnopolskiego konkursu plastycznego „JesteśMy! 60 lat PSONI”. Wydarzenie zostało zorganizowane w współpracy z Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Bytomiu.

[https://www.facebook.com/reel/1722785604904855?mibextid=kcDB8O&cft__\[0\]=AZXefdXTSQPmAfHqCvagiUp6iga3MIG9WDeSF0eU3mLsdJRle7wDurmVp81URv5Yh_IPmewzJnBTn7HS_dW2ol62R3zqVfUiX0VezjOkKiR02LgAI-t02cy_SMBJuoi-R-iTgOp2EXQ-u11P9Mf2G8OX6MG7nCrQq4v5rKPPMcn0XnsdPR3Dw5abSBed1Th9jjlec_Bn1bdsTPL4Vy7GF0v&_tn_=-UK-R](https://www.facebook.com/reel/1722785604904855?mibextid=kcDB8O&cft__[0]=AZXefdXTSQPmAfHqCvagiUp6iga3MIG9WDeSF0eU3mLsdJRle7wDurmVp81URv5Yh_IPmewzJnBTn7HS_dW2ol62R3zqVfUiX0VezjOkKiR02LgAI-t02cy_SMBJuoi-R-iTgOp2EXQ-u11P9Mf2G8OX6MG7nCrQq4v5rKPPMcn0XnsdPR3Dw5abSBed1Th9jjlec_Bn1bdsTPL4Vy7GF0v&_tn_=-UK-R)

◆ **Relacja z otwarcia wystawy „Koło barw”** 🎨 🖌️

21 listopada odbył się wernisaż wystawy „Koło barw” Chorzowskiej Grupy Plastycznej Krajcok’12.

<https://biblioteka.bytom.pl/relacja-z-otwarcia-wystawy-kolo-barw/>

◆ **Spotkanie z Kingą Salamon-Juchelką**

22 listopada odbyło się u nas spotkanie z Panią Kingą Salamon-Juchelką na temat pracy doktorskiej „Instytucjonalne wsparcie dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich rodzin na przykładzie Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Bytomiu”.

<https://biblioteka.bytom.pl/spotkanie-z-kinga-salamon-juchelka/>

◆ **Podsumowanie debaty Wojciech Korfanty w edukacji regionalnej.**

22 listopada 2023 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu odbyła się debata ekspercka pt. „Wojciech Korfanty w edukacji regionalnej”. W panelu udział wzięli przedstawiciele instytucji z woj. śląskiego.

<https://biblioteka.bytom.pl/podsumowanie-debaty-pt-wojciech-korfanty-w-edukacji-regionalnej/>

◆ **Wystawa Kalendarzy Adwentowych 2023**

Rękodzieło, które można było podziwiać na wystawie to już kolejna próba przybliżenia spojrzenia na sztukę osób, dla których jest ona terapią, sposobem na piękne wyrażanie siebie, pozbawione ograniczeń.

<https://biblioteka.bytom.pl/wystawa-kalendarzy-adwentowych-2023/>

◆ **Wojciech Korfanty – polityk, działacz narodowy, redaktor – w 150. rocznicę urodzin**

20 kwietnia 2023 roku obchodzimy 150. rocznicę urodzin Wojciecha Korfanteo. Z tej okazji Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu przygotowała cykl nagrań prezentujących wystąpienia Wojciecha Korfanteo w niemieckim parlamencie, śląskim i polskim sejmie oraz w odezwach do ludu górnośląskiego.

<https://biblioteka.bytom.pl/wojciech-korfanty-polityk-dzialacz-narodowy-redaktor-w-150-rocznice-urodzin/>

<https://www.youtube.com/user/Ilona2206/videos>

◆ **Siła pozytywnych eMOCJI w Bibliotece**

1 grudnia 2023 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu odbyła się uroczystość wręczenia nagród w konkursie plastycznym „Siła pozytywnych eMOCji”.

<https://biblioteka.bytom.pl/sila-pozytywnych-emocji-w-bibliotece/>

◆ **Mikołajkowe warsztaty artystyczne** 🎅🎅🎅

Jak co roku Wypożyczalnia Literatury dla Dzieci i Młodzieży oraz Kącik Artystyczny *KreaTYwnia* zaprosiły dzieci na mikołajkowe warsztaty artystyczne.

<https://biblioteka.bytom.pl/mikolajkowe-warsztaty-artystyczne/>

◆ **Integracyjne Spotkanie Mikołajkowe w Bibliotece** 🎅🎅🎅

12 grudnia w Bibliotece zrobiło się bardzo świątecznie i radośnie. W tym dniu zorganizowaliśmy Integracyjne Spotkanie Mikołajkowe w Bibliotece.

<https://biblioteka.bytom.pl/integracyjne-spotkanie-mikolajkowe-w-bibliotece/>

◆ **Prezent w postaci Bajek Natalie Portman w naszej Bibliotece!**

W 2023 roku z inicjatywy fundacji Impact CEE ukazało się polskie wydanie Bajek Natalie Portman w przekładzie Michała Rusinka i właśnie od tej organizacji – oraz Fundacji ABCXXI – Cała Polska Czyta Dzieciom otrzymaliśmy wspaniały prezent w postaci 50 egzemplarzy Bajek. Książki trafiły do księgozbioru Biblioteki oraz do współpracujących z nami przedszkoli i szkół podstawowych.

<https://www.facebook.com/biblioteka.bytom/posts/pfbid0wQMVFRQgLAumtRUjec5Y58kJUy7RALRviyvehDAbZfi44qSDvVtUTunrNEXTjNgyl>

◆ **Rozmowa z dr Joanną Lusek w ramach cyklu „O książkach o Śląsku”**

W Bibliotece przygotowaliśmy cykl spotkań on-line pt. „O książkach o Śląsku”. Kolejną zaproszoną osobą była Pani dr Joanna Lusek kierownik działu Historii Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Zainteresowania badawcze naszego gościa to historia XIX i XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem Górnego Śląska i Bytomia.

<https://biblioteka.bytom.pl/rozmowa-z-dr-joanna-lusek-w-ramach-cyklu-o-ksiazkach-o-slasku/>

Bytomskie nowinki, nie tylko literackie...

◆ **Miedzianka, a po drodze Bytom**

W dniu 29 sierpnia w Bytomiu - spotkania z autorami, warsztaty, koncert oraz obwoźna księgarnia - to tylko część atrakcji, jakie przywiózł ze sobą festiwal organizowany przez Fundację Instytut Reportażu. Bytomską odsłona wędrownego festiwalu literackiego Miedzianka Po Drodze, w ramach której Bytom odwiedzili m.in. Filip Springer, Mariusz Szczygieł, Sylwia Chutnik.

<https://www.bytom.pl/aktualnosci/index/Miedzianka-a-po-drodze-Bytom-/idn:40212>

◆ **5 pytań o czwartą przyrodę**

Wywiad z pisarzem Stanisławem Łubieńskim, autorem książki „12 srok za ogon”, który odwiedził Bytom wraz z Festiwalem Miedzianka po Drodze.

Rynek 7 Nr 8 (224)

◆ **Życie tętni przy Bahnhofstrasse tekst Tomasza Saneckiego**

Ulica Dworcowa, czyli dawna Bahnhofstrasse na przełomie XIX i XX wieku stała się jednym z najważniejszych i najpiękniejszych traktów handlowo-usługowych w Bytomiu. Historia tej ulicy, która od ponad 150 lat jest głównym deptakiem miasta.

Rynek 7 Nr 8 (224)

„Lombard” na festiwalu filmowym w Chicago

Film został obsypany nagrodami na polskich i światowych festiwalach, zdobył m.in. Orła - Polską Nagrodę Filmową dla najlepszego filmu dokumentalnego, Grand Prix 19. Festiwalu Millennium Docs Against Gravity i wyróżnienie specjalne na festiwalu "L'Europe Autour de l'Europe" w Paryżu.

◆ **Kolędy górnośląskie Marka McCarrona Motyki**

Pochodzący z Łagiewnik znany bluesman Marek McCarron Motyka wraz ze swoim Trio wydał nową płytę. To zestaw górnośląskich kolęd. Także tych nietypowych.

<https://www.zyciebytomskie.pl/a/koledy-gornoslaskie-marka-mccarrona>

◆ **„Zgerypała” pretenduje do młodzieżowego słowa roku**

Wymyślił je przed laty związany z naszym miastem Sebastian Kowalczyk, a oznacza ocenę niedostateczną lub komentarz do fatalnej w skutkach decyzji.

◆ **Sto słów, a wszystkie o Bytomiu**

Finał trzeciej edycji konkursu „Bytom w 100 słowach”. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem, nie tylko wśród bytomian, napłynęły prace z całego kraju.

Życie Bytomskie Nr 48(3462)

◆ **Wiesław Ciecieręga - bard i baśnik**

Bytomski „człowiek z gitarą”, poeta, który wykonywał utwory największych artystów poezji śpiewanej, na co dzień pracujący w BECEK-u , świętował swoje 60-te urodziny.

◆ **Bytomski Jarmark świąteczny zachwyca. Kolorowo i bajecznie na Rynku.**

Do 8 stycznia można podziwiać bytomski Rynek w pięknej świątecznej szacie.

Życie Bytomskie Nr 49(3463)

◆ **Pisarka z Czarnego Miasta**

Marta Knopik to bytomska pisarka, która zaczęła pisać jako dorosła osoba. Autorka powieści „Czarnego Miasta”, „Roku Zaćmienia”, „Pani K.” i ostatnio wydanej „Burgundowe wdowy”.

◆ **Poeci nagrodzeni w Pałacu**

W czasie Bytomskiej Jesieni Literackiej wręczono nagrody laureatom XXVII Turnieju Jednego Wiersza im. Stanisława Horaka.

Życie Bytomskie Nr 50(3464)

◆ **Pracownia Pasieczna**

Urszula Mazurowska – graficzka, a z zamiłowania pszczelarka otworzyła pracownię przy ulicy Rostka 11. W pracowni można podpatrywać jak wykonuje się typowe czynności związane z prowadzeniem pasieki, można wziąć udział w różnych warsztatach i sprawdzić swoje umiejętności w tym kierunku.

Rynek 7 Nr 11 (227)

Świat książki dziecięcej z elementami biblioterapii i bajkoterapii.

„Nic nie przestraszy misia” Elizabeth Dale

Dowcipna, zaskakująca i jednocześnie uspokajająca historia do czytania przed snem.

„Co to jest szkoła?” Luca Tortolini

Poetycka książka obrazkowa opowiadająca o otwartej i autentycznej szkole, w której jest miejsce na emocje, a dzieci i uczniowie są tak samo szanowani.

„Pierwsza pomoc przy drobnych wypadkach” Makoto Yamada

Ósmy tytuł japońskiej serii Moje Ciało. Lekki humor, proste rysunki i aktualna wiedza na temat opatrywania drobnych ran.

„Jagna i ekowyzwanie” Ewa Nowak

Jagna ma 10 lat. Ostatnio do jej klasy dołączył chłopiec, o którym ojciec zapomniał.

„Wolfgang (niezwyczajny)” Laia Angular

Po śmierci matki Wolfgang musi zamieszkać z ojcem, którego nie zna. Postanawia uciec, by rozpocząć naukę w akademii muzycznej. Spojrzenie na świat oczami osoby z autyzmem.

„Jak Kangur i Dziobak próbowali znaleźć szczęście” Asia Olejarczyk

Pogoń Kangura za tym, co nieuchwytnie i spokojna wędrownica Dziobaka, który odnajduje szczęście we wszystkim.

„Popieliczki” Radek Mały

Kategoria kojących wierszyków – masażyków. Rymowana opowieść w pięknie wydanej książeczce dla najmłodszych w formie harmonijki.

„Ostatnie drzewo” Stepan Zavrel

Opowieść o relacji człowieka z naturą, o świecie, w którym współistnieją ludzie zwierzęta i rośliny. Opowieści przypominają przypowieści i mają duży walor edukacyjny.

„O kotku, który bał się wszystkiego” Eric – Emmanuel Schmitt

To właściwie przypowieść, która ma skłaniać do refleksji. W tok opowieści o dwóch kotkach wpleciona została dekonstrukcja odwagi o filozoficznym podtekście. Odwaga nie polega na ignorowaniu lęku, ale przewyciężaniu go.

Polecane artykuły prasy fachowej

Poradnik Bibliotekarza 7-8/2023

Wakacyjny numer „Poradnika Bibliotekarza” poświęcony jest współczesnej ilustracji.

◆ **Anita Wincencjusz-Patyna: O tendencjach we współczesnej ilustracji w książkach dla dzieci i młodzieży.** Autorka pisze: „W kolejnym złotym okresie ilustracji, którą cechuje dbałość o architekturę książki, liczy się nie tylko funkcja obrazowania, ale też typografia i layout. Polską ilustrację książkową cechuje różnorodność stylów od malarskich, lirycznych impresji przez kolaż, po graficzny komiks”.

◆ **Elżbieta Jamróz-Stolarska: Współczesna ilustracja portugalska** – często nagradzana na świecie – cieszy się dużym uznaniem, także naszych młodych czytelników.

◆ **Bożena Hojka: O językowych słownikach obrazkowych .**

Słowniki te łączą elementy książki edukacyjnej, podręcznika, książki aktywnościowej oraz obrazkowej. Obecność ilustracji w tego typu wydawnictwach pozwala wykorzystać obraz jako formę objaśniania słów, wspomaga zatem proces uczenia się dzieci. Do pracy z książką obrazkową dorośli mogą zainspirować dzieci w ramach tzw. czytania dialogowego. Jest to rodzaj interaktywnego czytania z dzieckiem.

◆ **Małgorzata Cackowska: Technika PEFR.**

To sekwencje krótkich interakcji (gier językowych) między osobą dorosłą, a dzieckiem w trakcie ich wspólnego czytania.

◆ **Krystyna Rybicka : Problem (nie)obecności książki obrazkowej w strukturach UKD.**

W numerze możemy zapoznać się z ilustracjami różnych wydań „Naszej mamy czarodziejki” Joanny Papuzińskiej.

◆ **Dorota Pietrzekiewicz : Twórczość graficzna Wisławy Szymborskiej.**

◆ **Anita Wincencjusz-Patyna: O osiągnięciach Ewy Kozyry-Pawlak i Pawła Pawlaka** (duetu docenianego na świecie), którego ilustracje książkowe tętnią życiem, emocjami, energią, a przede wszystkim zadziwiają pięknem i różnorodnością.

◆ **Krystyna Rybicka: Znakomity ilustrator Janusz Grabiński, współtwórca Polskiej Szkoły Ilustracji.**

Obdarzony był dużą wrażliwością malarską, ilustrował wiele niezapomnianych książek, podręczników, albumów.

◆ **Pięćdziesiąt twarzy Kleksa, czyli rozważania o potencjale ilustracji w książkach dla dzieci i jej wykorzystaniu w pracy bibliotecznej,**

◆ **Olga Nowicka: Jan Marcin Szancer.**

Każdy z nas pamięta jego wybitne ilustracje postaci z baśni, bajek i legend.

◆ **Elżbieta Trojan: Zestawienie bibliograficzne: Rola ilustracji w książkach dla dzieci.**

<https://wydawnictwo.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza-7-8-2023,66,21.html>

Bibliotekarz nr 7/8

◆ **Zofia Zasacka: Czytelnicy książek. Kontynuacje i zmiany praktyk czytelniczych**

Autorka omawia wyniki kolejnego badania społecznego zasięgu książki, przeprowadzonego przez BN jesienią 2022 r. Analizuje wpływ okoliczności związanych z pandemią wirusa Covid-19 na spadek społecznej aktywności czytelników, szczególnie wśród czytających książki w drugim roku pandemii. Negatywnym zjawiskiem jest także spadek wykorzystania bibliotek publicznych i ich wyboru, jako źródeł pozyskiwania książek. Na uwagę zasługuje omówienie typologii czytanych książek, ich struktury i tematyki.

◆ **Larysa Luhova: W drodze do zwycięstwa. Jak ukraińscy bibliotekarze sprzeciwiają się rosyjskiej agresji.**

Autorka omawia sytuację ukraińskich bibliotek w czasie trwania agresji Rosji na Ukrainę, rozpoczętą 24 lutego 2022 r. Ilustruje ją danymi statystycznymi odnoszącymi się do liczby placówek bibliotecznych, zbiorów, podaje przykłady zniszczonych i uszkodzonych budynków bibliotecznych i ich wyposażenia w skali ogółem, omawia sytuację jednostkowych bibliotek. Szczególną uwagę poświęca aktywności i pracy bibliotekarzy zaangażowanych w działania biblioteczne i społeczne na rzecz czytelników i uciekinierów. Autorka podkreśla rolę wsparcia dla działań bibliotecznych otrzymywanego od organizacji międzynarodowych z poszczególnych krajów. Wyraża swoje podziękowania za bezinteresowną międzynarodową pomoc bibliotekom ukraińskim. Mimo iż trwa wojna biblioteki ukraińskie myślą już o pracy w wolnym i niepodległym kraju.

◆ **Jakub Maciej Łubocki: Pięknej książki nic nie zastąpi**

Rozważana jest tematyka sztuki książki, jej wpływu na piękno książki. Autor zastanawia się nad pytaniem, czy książka elektroniczna zastąpi książkę tradycyjną i omawia prace nad powstaniem pięknej książki, szczególnie książki artystycznej.

◆ **Bożena Lech-Jabłońska: Bibliografie regionalne w Polsce – cele, drogi rozwoju, perspektywy.**

Autorka omawia prace nad tematyką bibliografii regionalnej w polskim bibliotekarstwie, jej rolę i znaczenie, współpracę bibliotek publicznych w jej tworzeniu, działania organizacyjne i automatyzację tworzenia opisów bibliograficznych. Podkreślana jest ważna rola i dokonania Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP.

◆ **Grażyna Ryfka: Radość z kolekcjonowania to pokazywanie swoich skarbów innym. Rola książki na ekspozycjach w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie.**

◆ **Grażyna Walczewska-Klimczak: Kobiety Polsce, Polska kobietom.**

Autorka podkreśla znaczenie 14 artykułów zawartych w opublikowanym tomie. Autorka recenzji bardzo wnikliwie i szczegółowo prezentuje każdy z tekstów, skupiając się na najważniejszych aktywnościach kobiet, ich roli w życiu społecznym, politycznym, kulturalnym, naukowym i obywatelskim w Polsce.

Poradnik Bibliotekarza nr 9

Sztuczna inteligencja, technologia przyszłości, już teraz wkracza w wiele dziedzin życia. Powoduje duże zaciekawienie, pozytywne emocje, ale też ogromne obawy w związku z przejściem przez maszyny dotychczasowych czynności ludzi. Na uwagę zasługuje obecnie zwłaszcza ChatGPT. W numerze wrześniowym „Poradnika” teksty na jego temat autorstwa:

- ◆ **Katarzyna Seroka: Istotę chatbota,**

Autorka omówiła jego zastosowanie w bibliotece oraz wskazuje na szerokie możliwości jego wykorzystania w celu ułatwienia pracy zawodowej bibliotekarza. Jak pisze Autorka „Bota nie można ignorować, trzeba poznać jego możliwości, wiedzieć co jest destrukcyjne, ale też korzystać z jego potencjału”.

- ◆ **Matylda Mazurek: John Ronald Reuel Tolkien w Polsce**

Tekst przybliży kolejne tłumaczenia książek Tolkiena na język polski, począwszy od 1960 r. do chwili obecnej, wskazuje na aktywną działalność klubów i sekcji tolkienowskich.

- ◆ **Martyna Figiel : XXVIII Targi Książki Katolickiej, Publikacje z dziedziny religii, psychologii, etyki i polityki. .**

- ◆ **XX edycja Ogólnopolskiego Święta Wolnych Książek w MBP w Tarnowie Dąbrowskiej.**

Plenerowy bookcrossing cieszył się dużym zainteresowaniem dzieci, młodzieży i dorosłych.

- ◆ **Olga Nowicka, Bernardyna Banaś: „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej – konkurs czytelniczy.**

W tym roku, z początkiem września, mieliśmy okazję powrócić do lektury powieści Elizy Orzeszkowej Nad Niemnem.

<https://wydawnictwo.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza-9-2023,66,22.html>

Bibliotekarz nr 9

- ◆ **Piotr Dobrołęcki: Radość i emocje. Tysiące czytelników na targach książki**

Autor omawia przebieg sezonu targów książki w I półroczu 2023 r. w Polsce, rozpoczynając od marcowych targów w Poznaniu. Dużo uwagi poświęca majowym spotkaniom targowym w Warszawie – Targom Książki i Mediów Vivaldi, które odbyły się na Stadionie Narodowym po raz pierwszy oraz Międzynarodowym Targom Książki, po raz kolejny w Pałacu Kultury i Nauki i jego otoczeniu. Odnosi się do nowego zjawiska zaobserwowanego już w Poznaniu, ale jeszcze mocniej występującego na obu imprezach targowych w Warszawie. Zdaniem Autora ruch młodych czytelniczek literatury dla młodzieży, z przedziału wiekowego określanego jako Young Adult „młodzi dorośli”, bardzo wyraźnie zaznaczył swoją obecność podczas tegorocznych targów książki.

◆ **Zdzisław Gębołyś: „Bibliotekarz” 1919-1929-1939. Środowisko autorskie (6) – kronikarze**

Autor kontynuuje prezentację sylwetek autorów publikujących w czasopiśmie, skupiając się na kronikarzach i sprawozdawcach. Omawia ich dokonania, zainteresowania i tematykę.

◆ **Alicja Szulc i Renata Tomaszczak: Biblioteki we Frankfurcie nad Menem i Muzeum Gutenberga w Moguncji.**

Autorki omawiają historię i funkcjonowanie Biblioteki Uniwersytetu Nauk Stosowanych we Frankfurcie nad Menem, z którą od wielu lat współpracuje Politechnika Poznańska.

Nawiązują także do pracy innych instytucji, które poznały, tj. Biblioteki Narodowej, Muzeum Sztuki Drukarskiej im. Gutenberga w Moguncji.

◆ **Rafał Gołat: Inne źródła finansowania biblioteki publicznej (aspekty statutowe).**

◆ **Sylwia Czub-Kielczewska: Informowanie o naruszeniu osób, których incydent dotyczy.**

<https://wydawnictwo.sbp.pl/bibliotekarz-9-2023,65,44.html>

Poradnik Bibliotekarza nr 10

◆ **Michał Zając: Ach, YAKiż to był rok!!!** – o stanie rynku książki dla dzieci i młodzieży od czerwca 2022 do maja 2023 r. Autor analizuje rynek wydawniczy YA i przedstawia jego faworytów. Przychody tego segmentu w 2022 r., w stosunku do minionych lat, wzrosły do 416%. Jaka jest przyczyna tego zjawiska? To media społecznościowe, wykorzystywane przez młodzież do pisania, oceniania przeczytanych książek, a także prezentowania własnej twórczości. Wydawcy wykorzystali z powodzeniem ten trend. Wydawane w ten sposób książki spotykają się z dużym zainteresowaniem młodych. M. Zając uchyla również rąbka tajemnicy nt. zarobków pisarzy książek adresowanych głównie do YA.

◆ **Katarzyna Seroka:Glasgow Women’s Library.**

Autorka opisała szkocką bibliotekę, powstałą w 1921 r., jej działalność i zbiory (20 tys. książek i 300 tys. materiałów archiwalnych), które koncentrują się na tematyce kobiecej oraz gender.

◆ **Martyna Figiel: w cyklu „Patroni Roku 2023: Sylwetka Jadwigi z Działyńskich Zamoyskiej**

Portret wiązanej z wielkopolskim Kórnikiem, działaczki społecznej, patriotki i założycielki wyjątkowej szkoły dla dziewcząt.

◆ **Dorota Pietrzek : Literacka Nagroda Nobla.**

◆ **II Złot Ani z Zielonego Wzgórza.**

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. K. Norwida w Zielonej Górze zaprosiła na spotkanie z uroczą bohaterką powieści Montgomery.

◆ **Drzewko życzeń.**

Biblioteka Borki (Filia nr 9 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu), nawiązując do powieści Katherine Applegate zorganizowała dla dzieci zajęcia polegające na napisaniu na karteczkach życzeń i powieszeniu ich na drzewku w pobliżu biblioteki. Akcja spotkała się z dużym odzewem mieszkańców osiedla.

<https://wydawnictwo.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza-10-2023,66,23.html>

Bibliotekarz nr 10

◆ **Beata Gamrowska: Zgrany team.**

Budowanie relacji, które przekładają się na wyniki. Autorka opisuje warunki, które powinny zaistnieć, aby pracownik widział sens swojej pracy, był kreatywny i zaangażowany. Analizuje różne osobowości pracowników w oparciu o model zaproponowany przez Roberta Diltsa. Przedstawia cele motywujące pracowników do bardziej efektywnej pracy oraz rolę autorytetów w instytucjach.

◆ **Barbara Hulek: Idzie nowe.**

O zmianach w bibliotekach publicznych na przykładzie województwa podkarpackiego, jakie zmiany zaszły w regionie w ciągu ostatnich trzech lat. Wśród zjawisk, które niekorzystnie wpłynęły na kondycję bibliotek, w tym wskaźników czytelnictwa, należała m. in. pandemia SARS-CoV-2. Przebieg pandemii zaważył na podjęciu w wielu bibliotekach decyzji o wdrożeniu nowych usług, w tym zakupu zdalnego dostępu do nowości wydawniczych. Kolejnymi wyzwaniem dla bibliotek był napływ uchodźców z Ukrainy i włączenie się bibliotek w działania pomocowe, m. in. przygotowanie oferty czytelniczej, organizowanie zajęć pozwalających na szybszą socjalizację, pomoc dzieciom i młodzieży w podjęciu nauki, dorosłym – pracy. Do pozytywnych zmian w placówkach bibliotecznych należy zaliczyć otwarcie nowych lub zmodernizowanych budynków bibliotecznych, co miało wpływ na podniesienie standardu usług. Problemem dla wielu bibliotek staje się wymiana kadry bibliotecznej, więcej osób odchodzi z bibliotek, głównie na emeryturę, niż podejmuje w nich pracę. Jest to szczególnie dotkliwe w bibliotekach gminnych.

◆ **Rafał Gola: Zastosowanie kodeksu cywilnego w sprawach autorskich.**

<https://wydawnictwo.sbp.pl/bibliotekarz-10-2023,65,45.html>

Poradnik bibliotekarza nr 11

◆ **Katarzyna Seroka: 185. rocznica powstania Biblioteki Polskiej w Paryżu.**

Warto przypomnieć dzieje tej szacownej placówki; jej bogatą kolekcję zbiorów historycznych i współczesnych, pełnione funkcje aktywnego ośrodka kultury i wolności (szczególnie w okresie PRL).

◆ **Angelika Tańska: Świat gier i grywalizacji.**

Ta część artykułu dotyczy terminologii grywalizacji. Definicji grywalizacji jest wiele i autorka przytacza różne pojęcia funkcjonujące w literaturze, wskazując na różnice pomiędzy grą a grywalizacją.

◆ **Michał Zajac: Ach, YAkiz to był rok!!! część druga**

Tym razem autor analizuje działalność wybranych wydawnictw, specjalizujących się w literaturze dla dzieci i młodzieży. Jako uzupełnienie podaje wykaz prestiżowych nagród.

◆ **Mediateka MeMo**

W Łodzi, warto poznać wyjątkowe miejsce, które łączy tradycyjne zbiory biblioteczne z nowoczesną technologią.

◆ **Olga Nowicka: Rozważaniami nt. niestabilnej sytuacji w kulturze i próbie osobistego odreagowania tego stresu poprzez lekturę książek, które ją ratują.**

Materiał metodyczny.

◆ **Agnieszka Pejkowska: O sztuce pisania listów**

Materiał metodyczny zapraszający dzieci na zajęcia o sztuce pisania listów, która jest już prawie zapomniana w obecnych zaganianych i cyfrowych czasach.

<https://wydawnictwo.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza-11-2023,66,24.html>

Poradnik bibliotekarza nr 12

◆ **Dorota Pietrkiewicz: O przedstawieniach Narodzin Pańskich w dawnej ikonografii oraz ilustracjach zamieszczonych w średniowiecznych księgach.**

Symbolika tego wielkiego wydarzenia oparta jest na relacjach biblijnych, ale jej prezentacje są różne.

◆ **Paulina Cecko i Anna Liszka.: Zasady opracowania bibliograficznego gier planszowych**

Tekst dotyczy gier planszowych, które na dobre zagościły w zbiorach bibliotecznych i cieszą się wśród użytkowników dużą popularnością. W WBP w Kielcach do września tego roku odnotowano blisko 4500 wypożyczeń gier planszowych

◆ **Martyna Figiel: Aleksandra Piłsudska,**

Tekst poświęcony działaczce społecznej, prywatnie żonie Marszałka Józefa Piłsudskiego.

◆ **Zestawienie bibliograficzne dotyczące Aleksandry Piłsudskiej,** które jest uzupełnieniem interesującego artykułu Martyny Figiel.

◆ **Lunar Codex, czyli biblioteka przyszłości na Księżycu**

Projekt „Lunar Codex” jest niejako kapsułą czasu, która ma trafić na Księżyc, by ocalić kulturę i sztukę dla przyszłych pokoleń. Znaleźć się w niej mają najważniejsze dzieła i utwory współczesnych twórców, w tym zbiór książek, opowiadań, poezji, esejów, czasopism. „Lunar Codex” to biblioteka przyszłości, archiwum ukazujące kulturę i sztukę, ale przede wszystkim dokonania ludzkości. Inicjatorem przedsięwzięcia jest kanadyjski fizyk, poeta i kolekcjoner sztuki Samuel Peralta, a projekt odbywa się we współpracy z NASA w ramach programu Artemis.

<https://lustrobiblioteki.pl/2023/08/lunar-codex-czyli-biblioteka-przyszlosci-na-ksiezycu/>

◆ **Jon Fosse laureatem Literackiej Nagrody Nobla**

Akademia Szwedzka przyznała Literacką Nagrodę Nobla. Tegorocznym laureatem został **Jon Fosse**. Norweskiego pisarza doceniono za „za jego nowatorskie sztuki i prozę, które dają wyraz niewysłowionemu”.

<https://lustrobiblioteki.pl/2023/10/jon-fosse-laureatem-literackiej-nagrody-nobla/>

◆ **Ukazał się „Ruch Wydawniczy w Liczbach. Periodyki” za rok 2022**

Biblioteka Narodowa opublikowała najnowszy „Ruch Wydawniczy w Liczbach. Periodyki”. W publikacji zaprezentowano dane statystyczne dotyczące tytułów periodyków opublikowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W raporcie uwzględniono wszystkie gazety i czasopisma, których wydania z 2022 roku Biblioteka Narodowa otrzymała w formie papierowej nie później niż do końca maja 2023 roku.

<https://lustrobiblioteki.pl/2023/10/ukazal-sie-ruch-wydawniczy-w-liczbach-periodyki-za-rok-2022/>

◆ **Zyta Rudzka laureatką Nagrody Literackiej Nike 2023**

Nagroda Literacka Nike 2023 trafiła do Zyty Rudzkiej. Jury nagrody uznało jej powieść „Ten się śmieje kto ma zęby” najlepszą książką minionego roku. Gala wręczenia nagrody odbyła się w niedzielę 1 października w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. Tegoroczną Nagrodę Czytelników otrzymał z kolei Grzegorz Piątek za książkę „Gdynia obiecana. Miasto, modernizm, modernizacja 1920-1939”.

<https://instytutksiazki.pl/aktualnosci,2,zyta-rudzka-laureatka-nagrody-literackiej-nike-2023,9891.html>

◆ **Saša Stanišić laureatem Angelusa 2023**

Literacką Nagrodę Europy Środkowej Angelus w tym roku przyznano po raz osiemnasty. Otrzymał ją niemiecki pisarz bośniackiego pochodzenia Saša Stanišić za powieść „Skąd”, tym samym nagroda za przekład trafiła do tłumaczki książki z języka niemieckiego Małgorzaty Gralińskiej. „Córeczka” Tamary Dudy wygrała w plebiscycie czytelników.

<http://angelus.com.pl/2023/10/sasa-stanistic-laureatem-angelusa-2023/>

◆ **Silesius. Wrocławska Nagroda Poetycka. Nagroda Silesius**

Wrocławską Nagrodę Poetycką Silesius – przyznawaną od 2008 roku – po raz drugi otrzymał Piotr Sommer, w tym roku doceniony w kategorii Książka roku za tom „Lata praktyki”. Za najlepszy debiut uznano „Halal” Ivana Davydenki. Stawkę silesiusowych wyróżnień uzupełnia Silesius za całokształt dla Joanny Mueller.

<http://silesius.wroclaw.pl/>

◆ **Nagroda Bookera 2023 przyznana Paulowi Lynchowi. "To nie była książka łatwa do napisania"**

Laureatem tegorocznej Nagrody Bookera został Irlandczyk Paul Lynch. Pisarz został wyróżniony za powieść "Pieśń Proroka" (ang. "Prophet Song"). - Racjonalna część mnie wierzyła, że pisząc tę powieść, skazuję swoją karierę na porażkę, ale i tak musiałem ją napisać - mówił laureat na gali

<https://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114881,30446043,nagroda-bookera-2023-pryznana-paulowi-lynchowi-to-nie-byla.htm> 1

Źródło strony:

https://www.google.com/search?q=memy+%C5%9Bwi%C4%85teczne&rlz=1C1GCEA_enPL908PL908&oq=memy+&aqs=chrome.1.69i57j0i131i433i512i650j0i3j0i131i433i512j0i512i2j0i131i433i512j0i131i433i512i650j0i433i512.5805j0j15&sourceid=chrome&ie=UTF-8#vhid=wBBBIHF-tdVEmM&vssid=l